

**CONCURSUL NAȚIONAL DE OCUPARE A POSTURILOR DIDACTICE/CATEDRELOR
VACANTE/REZERVATE DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
17 iulie 2024**

**Probă scrisă
FILOSOFIE ȘI LOGICĂ, ARGUMENTARE ȘI COMUNICARE**

Varianta 3

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de patru ore.**

I. TÊTEL **(30 punct)**

1. A *Túl Jón és rosszon* című művében, Fr. Nietzsche állítja:

Egy ítélet hamis volta számunkra még nem ellenvetés egy ítélettel szemben; talán ebben cseng a mi új nyelvünk a legidegenebbül. A kérdés úgy hangzik, mennyire életfokozó, életfenntartó, fajfenntartó, sőt talán fajnemesítő; s elvileg hajlamosak vagyunk állítani, hogy a leghamisabb ítéletek (melyek közé a szintetikus a priori ítéletek tartoznak) számunkra a legnélkülözhetetlenebbek, hogy a logikai fikciók érvényesként való elfogadása nélkül, a valóságnak a Feltétlen, az Önmagával-mindig-azonos tisztára kitalált világához való hozzá mérése nélkül, a világnak a szám által történő szüntelen meghamisítása nélkül az ember nem élhetne, – hogy a hamis ítéletekről történő lemondás az életről való lemondás, az élet megtagadása volna. Az életfeltételként vallott igazságnélküliség: ez persze annyit tesz, veszedelmes módon ellenszegülünk a megszokott értékérzékelésnek; s az a filozófia, amelyik ezt megkockáztatja, már csupán ezzel is Jón és Rosszon túl helyezkedik el.

Az adott szöveg alapján:

- Elemezze, körülbelül egy oldal terjedelemben, Fr. Nietzsche megismerésre vonatkozó filozófiai szemléletét! **6 pont**
- Dolgozza ki azon állítás ellenérvét, mely szerint: *a hamis ítéletekről történő lemondás az életről való lemondás, az élet megtagadása volna.* **4 pont**
- Mutasson be, körülbelül egy oldal terjedelemben, egy másik, a megismerésre vonatkozó filozófiai szemléletet, és mutassa be ennek a Fr. Nietzsche szemléletével való összefüggését! **10 pont**

2. Adott az alábbi érvelés:

Ha az elektromos autók iránti kereslet növekszik, az elektromos autók ára emelkedik. Amikor az elektromos energia drágul, az elektromos autók ára is emelkedik. Az elektromos autók ára növekedni fog, mert az elektromos energia megdrágult, vagy, mert megnőtt az elektromos autók iránti kereslet.

Az adott érvelés formális nyelvre történő átírása és bármely értékelési módszerrel történő explicit értékelése után határozza meg, hogy az adott érvelés érvényes-e vagy sem! **10 pont**

II. TÊTEL **(30 punct)**

1. Adott az alábbi kategorikus kijelentés:

Csak néhány a problémák közül nem expliciten megfogalmazott.

- Határozza meg az adott kijelentés logikai képletét, és a kijelentés típusát! **2 pont**
- Alkosson formális és természetes nyelven egy két premisszából álló érvényes érvelést, amely az adott kijelentést támasztja alá! **2 pont**
- Fogalmazza meg, formális és természetes nyelven az adott kijelentés megfordítottjának az átalakítottját! **2 pont**
- Alkosson természetes nyelven egy progresszív poliszillogizmust, amelyben az adott kijelentés lesz a végső konklúzió! **4 pont**

2. Adott az alábbi szövegrész:

„A profán tapasztalás ezzel szemben ragaszkodik a tér homogenitásához és a viszonylagossághoz. Ebben a térben lehetetlen az igazi tájékozódás, mert a „szilárd pont” ontológiailag már nem egyértelműen megalapozott: a mindenkor esetleges feltételek szerint jelentkezik és tűnik el. Tulajdonképpen tehát már nincs is „világ”, csupán egy széttört univerzum töredékei léteznek, végtelenül sok, többé vagy kevésbé semleges „hely” formátlan tömege, amelyek között az ember az ipari társadalomban zajló élet kötelezettségeitől hajtva ide-oda mozog.

Am még a profán térélményen belül is felmerülnek olyan értékek, amelyek a vallásos térélményre jellemző inhomogenitásra emlékeztetnek. Vannak például helyek, amelyek minőségileg különböznek a többitől: az otthon, az első szerelmet övező táj vagy bizonyos helyek egy idegen városban, amelyet fiatal korunkban látogattunk meg. Mindezek a helyek még a teljesen vallástalan ember számára is megőrzik sajátos, „egyedülálló” jelentőségüket: magánvilágának „szent helyei”. Mintha az ilyen helyeken még a nem vallásos ember számára is olyan valóság nyilatkoznék meg, amely elűt mindennapi létezésének valóságától.”

(M. Eliade, *A szent és a profán*)

A fenti szövegrész és az alábbi szempontok alapján dolgozzon ki, a profán és szent kérdéskörét taglaló, körülbelül három oldal terjedelmű filozófiai esszét: **20 pont**

- a) mutassa be M. Eliade a szent és profán kérdéskörére vonatkozó filozófiai szemléletét
- b) nevezzen meg egy másik, az axiológiai kérdéskört taglaló filozófiai szemléletet, ugyanakkor mutasson rá ennek és a M. Eliade által képviselt szemlélet kapcsolatára
- c) fogalmazzon meg egy ellenérvet M. Eliade azon nézetével szemben, mely szerint: a homogenitás hiánya jellemzi a tér vallásos tapasztalatát
- d) konkrét példával szemléltesse az *ember az ipari társadalomban zajló élet kötelezettségeitől hajtva ide-oda mozog* kijelentésnek egy következményét
- e) a kortárs társadalom kontextusában, érvekkel támasszon alá M. Eliade szent és profán kérdéskörére vonatkozó felfogása időszerűségére vonatkozó nézetet.

Megjegyzés: Pontot ér a szaknyelv megfelelő használata (1 pont), a bemutató szerkezete – bevezető, kidolgozás, következtetés (1 pont) és a követelményben megfogalmazott terjedelemben való illeszkedés (1 pont).

III. TÉTEL

(30 pont)

A következő részlet, a XII. osztály - *Filozófia* tantárgy tantervének része:

<i>Competențe specifice</i>	<i>Conținuturi</i>
1.9. Caracterizarea diferitelor genuri și stiluri de filosofare 1.10. Utilizarea discursului filosofic în elaborarea unui eseu 5.1. Analizarea unor situații de viață, în vederea identificării unor soluții, folosind cunostințele și metodologia specifice filosofiei	Filosofia - Genuri și stiluri în filozofie - Filosofie și viață

Állítson össze, az adott részlet kompetenciái kialakulásának felmérését célzó, 5 itemből álló, alternatív, többszörös választásos, páros asszociációs, rövid választ igénylő és egy problémamegoldó feladatot tartalmazó formatív értékelő tesztet!

Minden item esetében pontot ér:

- a. az értékelendő specifikus kompetencia megnevezése;
- b. az egyes itemek (típustól függő) tervezése;
- c. a várható válaszok feltüntetése;
- d. a szakterületi információk tudományos helyessége